

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.
PEF ČZU v Praze
Kamýcká 129
165 21 Praha 6 – Suchdol

Oponentský posudek na doktorskou disertační práci

Autor disertace:	Ing. Šárka Palátová
Pracoviště:	UTB ve Zlíně
Studijní program/obor:	Ekonomika a management/Management a ekonomika
Název práce:	Kooperační vazby zemědělsko-potravinářských podniků
Školitel:	doc. Ing. Miloslava Chovancová, CSc.
Rozsah práce:	169 stran textu včetně 19 tabulek a 55 obrázků, 6 příloh, 169 bibliografických záznamů

Zemědělskopotravinářský sektor zejména v ČR a nových členských zemích EU a nakonec i v celé EU prochází významnými proměnami v důsledku působení změn celého spektra hospodářsko-politických či technologických podmínek.

Aktuálnost práce

Těžiště výše charakterizovaných změn je úzce propojeno s formováním a fungováním tzv. potravinové vertikály, tj. řetězcem prvovýrobců zemědělských komodit, zpracovatelů, obchodníků a finálních spotřebitelů. Tematické zaměření disertace primárně na kooperační vazby zemědělskopotravinářských podniků, tzn. na zásadní součásti potravinové vertikály, představuje velmi aktuální a klíčové téma potencionálně přispívající k optimalizaci distribuce přidané hodnoty (zisku) v rámci hodnotového potravinového řetězce.

Cíl práce

Deklarovaný hlavní cíl disertační práce spočívá ve vytvoření či vymezení schématu faktorů majících vliv na kooperační vazby v rámci zemědělskopotravinářských podniků zaměřených na komoditu vepřové maso. Takto definované a získané schéma relevantních faktorů je navrhováno jako nástroj pro vytváření kooperací mezi dotčenými podniky v rámci konkrétního hodnotového komoditního řetězce s požadavkem na oboustrannou výhodnost.

Dekompozice hlavního cíle disertace byla provedena pomocí dílčích funkčně provázaných cílů v následujících oblastech:

- problematika kooperačních vazeb
- zemědělské podniky (EU, ČR)
- potravinářské podniky (EU, ČR)
- organizace odbytu zemědělských komodit
- kooperace v komoditním řetězci vepřové maso
- návrh souhrnného schématu ovlivňujících faktorů (v segmentu kooperačních vztahů mezi zemědělskými a potravinářskými podniky)

Metody zpracování práce

Ze stanoveného hlavního cíle a souboru podcílů vychází i volba použitého metodického postupu. Pro potřeby disertace bylo využito tzv. tvrdých i měkkých dat (Eurostat, ČSÚ, dotazníkové šetření manažerů podniků, výroční zprávy podniků, zprávy státní administrativy, informační zdroje mezinárodních organizací (OECD, WTO), bibliografické zdroje, on-line databáze apod.

Ke zpracování dat byla použita škála vhodných statistických, ekonometrických a dalších kvantitativních a kvalitativních metod (např. regresní a korelační analýza, shluková analýza, klastrová analýza, explorační výzkum apod.). Metody jsou vhodně zvoleny s ohledem na cíl/cíle disertace.

Výsledky práce, naplnění cílů, přínos

Na základě rozsáhlého studia literatury a dalších informačních zdrojů, účelné volby metodologického přístupu a získání odpovídající datové základny přistoupila autorka k řešení stanoveného cíle a souvisejících podcílů.

V části vlastních výsledků práce (4.) jsou prezentovány výstupy z identifikace problémů v kooperačních vazbách mezi podniky (4.1.). Na bázi primárního kvalitativního výzkumu byly kladeny výzkumné otázky a charakterizovány hlavní problémy z pohledu (českých) výrobců: udržení konkurenceschopnosti na trhu, upřednostňování rostlinné výroby před živočišnou výrobou a malá národní podpora prvovýrobců ze strany státu (v mezinárodním kontextu). Situace je kritičtější u zemědělských prvovýrobců ve srovnání s potravinářskými podniky. Převažuje kritický pohled respondentů na možnosti spolupráce v rámci zemědělskopotravinářského sektoru. Z hlediska udržitelnosti výroby byla komodita prasata (vepřové maso) označena jako nejproblematictější komodita.

V práci jsou charakterizovány důležité skupiny faktorů (faktory manažerské, faktory prostředí, faktory podmiňující partnerství či faktory formující spolupráci), které determinují kooperační vazby.

Význam pro praxi a rozvoj vědního oboru

Výsledky disertační práce najdou uplatnění nejen při praktické realizaci kooperace zemědělskopotravinářských podniků, ale i v rámci univerzitní pedagogické činnosti.

Z hlediska rozvoje vědního oboru přispívá práce k obohacení teorie na úsecích kooperačních vazeb a strategií, tržního prostředí korigovaného SZP, specifík agrobiznysu apod. Výsledky práce jsou využitelné i v rámci analogického výzkumu jiných komoditních vertikál.

Z hlediska formální úpravy splňuje předkládaná práce obvyklé standardy. Přesto došlo v některých případech k nežádoucím duplicitám (cíl práce, postup řešení, metodický postup), což nemá vliv na celkové výsledky práce.

Náměty do rozpravy při obhajobě

- V teoretické části (2.) je věnována zasloužená pozornost pojmu, definici, formám a celkovému kontextu problematiky kooperace. Uveďte Váš náhled na výhody či nevýhody uplatnění kooperativní či konkurenční (konfliktní) strategie podnikatelských subjektů (obecně či v rámci agrobiznysu)!
- Oprávněná pozornost je v práci věnována komoditě vepřové maso. Na základě výsledků práce uveďte a komentujte zásadní odlišnosti výroby, odbytu, zahraničního obchodu či spotřeby této komodity v případě ČR a Dánska!
- Názor autorky na problém vývoje a případného řešení soběstačnosti ve spotřebě vepřového masa v ČR.

Závěr

Souhrnně lze uvést, že:

- Tematické zaměření práce je původní a aktuální. Svým obsahem přispívá k rozvoji teoretického poznání, přináší nové poznatky a umožňuje následné využití v další vědeckovýzkumné činnosti.
- Doktorandka splnila vytčené cíle v souladu s uvedenou metodikou.
- Obsah disertační práce má význam i z širšího agrárně politického hlediska a v mezinárodním kontextu.

- Výsledky práce by měly být publikovány (v návaznosti na dosavadní publikace autorky).
- Disertační práce souhrnně naplňuje požadavky na předložení a úspěšnou obhajobu.

Autorka, Ing. Šárka Palátová, prokázala schopnost stanovit adekvátní výzkumný cíl a zvolit vhodné výzkumné metody k jeho naplnění. Oceňuji schopnost disertantky pojmout rozsáhlou a náročnou problematiku, včetně možných přínosů pro zemědělskou a pedagogickou praxi. Na základě výše uvedeného doporučuji posuzovanou práci přijmout k obhajobě a v případě úspěšné obhajoby autorce udělit vědeckou hodnost doktor, ve zkratce Ph.D.

V Praze, 12. 6. 2018

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.